

**Zestaw tematów
na ustny egzamin maturalny z języka polskiego
w roku szkolnym 2012/2013
w sesji wiosennej
w XXVII Liceum Ogólnokształcącym w Lublinie.**

Literatura

1. Literatura „szczęśliwych zakończeń”. Omów funkcję takiego zabiegu literackiego na podstawie wybranych utworów.
2. Mitologizowanie historii w literaturze różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
3. Kryzys wiary w wielkość człowieka. Omów temat, odwołując się do literatury wybranych epok.
4. Zaprezentuj sposoby ujęcia motywu cierpienia na podstawie wybranych utworów.
5. W wybranych utworach literackich różnych epok wskaż i przeanalizuj nawiązania do antyku.
6. Etos inteligenta i jego demaskacja. Przedstaw problem na podstawie wybranych utworów literackich.
7. Autobiografia jako tworzywo literackie. Rozwiń temat na wybranych przykładach literackich.
8. Walka o formę. Przedstaw awangardowe poszukiwanie narracji w polskiej prozie współczesnej.
9. Przedstaw sposoby ujęcia motywu buntu wobec Boga w oparciu o wybrane teksty literackie.
10. Wolność jednostki odpowiedzialnej za swoje czyny. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane przykłady z literatury.
11. Omów zagadnienie groteski w konstruowaniu świata przedstawionego w wybranych utworach literackich.
12. Zaprezentuj ukazane w literaturze zwyczaje i obrzędy ludowe oraz omów ich funkcje.
13. Wieś polska w literaturze. Rozwiń temat odwołując się do utworów różnych epok.
14. Tragizm jako kategoria literacka. Omów na wybranych przykładach.
15. Bohaterowie polskiej literatury współczesnej wobec problemów codzienności. Przedstaw na wybranych przykładach.
16. Przedstaw sposoby kreowania i funkcjonowania mitu dzieciństwa w wybranych utworach literatury polskiej.
17. Relacje między Bogiem i człowiekiem. Przedstaw zagadnienie na przykładach tekstów literackich z różnych epok.
18. Niepokój moralny o świat współczesny w twórczości wybranego poety (lub poetów). Rozważ problem, odwołując się do wybranych przykładów.
19. Żywotność tradycji romantycznej w literaturze następnych epok. Omów na wybranych przykładach.
20. Zanalizuj funkcję komizmu i satyry na wybranych przykładach utworów literackich różnych epok.
21. Krajobraz jako motyw literacki. Omów sposoby przedstawienia na wybranych przykładach.
22. Świat mieszczaństwa w literaturze XIX i XX wieku. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
23. Zaprezentuj sposób funkcjonowania motywu Arkadii w utworach różnych epok literackich.
24. Powstanie narodowe i konspiracja jako tematy literatury polskiej. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
25. „Sztuka dla sztuki” i literatura zaangażowana. Przedstaw rolę dzieła literackiego na wybranych przykładach z różnych epok.
26. Reportaż jako gatunek na pograniczu piśmiennictwa dokumentalnego i literatury. Scharakteryzuj na przykładzie wybranych utworów Hanny Krall lub/i Ryszarda Kapuścińskiego.

27. Niepokoje ludzi schyłku wieku. Dokonaj analizy zjawiska na przykładzie twórczości literackiej wybranych autorów.
28. Ewolucja pojęcia patriotyzmu. Przedstaw to zagadnienie w oparciu o wybrane teksty z literatury XIX i XX wieku.
29. Ideały renesansu i ich funkcjonowanie w literaturze późniejszych epok. Zaprezentuj zagadnienie w oparciu o wybrane utwory.
30. Motyw winy i kary. Omów jego rolę i funkcję w wybranych utworach literackich.
31. Motyw małej ojczyzny. Omów jego rolę i funkcję w wybranych utworach literackich.
32. Wpływ miłości na wybory moralne człowieka jako temat w literaturze. Przedstaw analizując wybrane przykłady.
33. Dworek szlachecki ostoją staropolskich cnót. Rozwiń temat na wybranych przykładach utworów literatury polskiej.
34. Spotkania i rozstania jako temat poezji XIX i XX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
35. Artysta jako bohater literacki. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
36. Motyw *exegi monumentum*. Przedstaw jego funkcjonowanie w literaturze różnych epok.
37. Motyw przemiany wewnętrznej jako sposób określenia osobowości bohatera literackiego. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
38. Obraz Lubelszczyzny w literaturze. Rozwiń temat odwołując się do wybranych tekstów literackich.
39. Motyw powstania styczniowego w literaturze. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych dzieł.
40. Sonet jako sprawdzian kunsztu literackiego. Zaprezentuj na wybranych przykładach dzieł literatury różnych epok.
41. Bohaterowie prozy Stefana Żeromskiego jako ludzie kontrowersyjni. Przedstaw temat odwołując się do wybranych tekstów.
42. Obraz Warszawy w literaturze. Przedstaw realizację tego motywu w wybranych utworach.
43. Bohater literacki z książką w ręku. Zaprezentuj wpływ lektury na ukształtowanie wybranych postaci z literatury różnych epok.
44. Od Juliusza Verne'a do Stanisława Lema - analizując wybrane utwory, przedstaw ewolucję powieści science - fiction.
45. Satyryczny obraz społeczeństwa polskiego w wybranych utworach literackich. Przeanalizuj sposoby jego tworzenia w oparciu o wybrane utwory.
46. Przedstaw literackie obrazy małżeństwa w twórczości różnych epok.
47. Idealiści i marzyciele w literaturze polskiej i obcej. Scharakteryzuj sposoby kreowania takich bohaterów w utworach różnych epok.
48. Sposoby kształtowania przestrzeni i ich funkcja w utworach literackich. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
49. Nawiązania do twórczości Jana Kochanowskiego i ich funkcja w literaturze późniejszych epok. Analiza wybranych utworów.
50. Od Sofoklesa do Witkacego. Przedstaw ewolucję form dramatycznych na wybranych przykładach z różnych epok.
51. Porównaj cechy gatunkowe komedii oświeceniowej z późniejszymi utworami komediowymi literatury XIX lub XX wieku.
52. Rola tytułu i motto w odczytaniu dzieła literackiego. Zaprezentuj, analizując wybrane przykłady.
53. Różne oblicza miłości romantycznej w literaturze XIX wieku. Przedstaw na wybranych przykładach.
54. Na podstawie poznanych tekstów literatury XIX wieku zaprezentuj przedstawioną w nich obyczajowość polskiej szlachty.
55. Synkretyzm rodzajowy i gatunkowy jako literacki zabieg programowy romantyzmu. Przedstaw i omów jego funkcje w oparciu o analizę tekstów epoki.

56. Literackie kreacje rycerza, spiskowca, żołnierza. Porównaj funkcjonowanie tego typu postaci na podstawie wybranych tekstów literackich.
57. Kodeks moralny wybranych bohaterów literackich. Porównaj, odwołując się do XIX -wiecznych dzieł literatury polskiej i obcej.
58. Zaprezentuj różne wizerunki dziecka w literaturze XIX lub/i XX wieku.
59. Zaprezentuj na wybranych przykładach wpływ dramaturgii Wiliama Szekspira na polski dramat romantyczny.
60. Odwołując się do dzieł wybranych twórców, przedstaw funkcjonowanie motywu podróży w literaturze różnych epok.
61. Odwołując się do dzieł wybranych twórców, przedstaw funkcjonowanie motywu snu w literaturze polskiej i obcej XX wieku.
62. Literackie obrazy miasta. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
63. Metamorfoza bohatera. Porównaj sposób ujęcia motywu w wybranych utworach literackich.
64. Postaci fantastyczne i ich funkcja w utworach literackich. Przedstaw na wybranych przykładach.
65. Omów na wybranych przykładach sposoby kreowania portretu Matki - Polki.
66. Różne sposoby wykorzystania toposu powrotu do kraju lat dzieciennych w literaturze polskiej. Omów na wybranych przykładach.
67. Memento mori w literaturze średniowiecza i baroku. Porównaj funkcjonowanie motywu, odwołując się do wybranych przykładów.
68. Tyrteizm w poezji romantycznej i jego późniejsze kontynuacje. Porównaj na wybranych przykładach.
69. Świat jako teatr, sen, labirynt. Porównaj realizację wybranego toposu w utworach z różnych epok.
70. Konflikt pokoleń w ujęciu twórców różnych epok. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach.
71. Porównaj różne modele rodziny przedstawione w wybranych utworach literackich.
72. Zaprezentuj motyw teatru świata na wybranych przykładach literackich.
73. Człowiek wobec przemijania i śmierci. Omów zagadnienie na wybranych przykładach literackich.
74. Motyw wędrowki bohatera literackiego. Na wybranych przykładach omów jego dosłowny i metaforyczny sens
75. Portret kobiety w literaturze pozytywistycznej. Zanalizuj go, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
76. Scharakteryzuj sposoby kreowania portretów ojców, odwołując się do wybranych utworów literackich.
77. Przyjaźń jako wartość. Przedstaw problem w oparciu o wybrane utwory literackie.
78. Bohater tragiczny w literaturze romantycznej – porównaj wybrane kreacje.
79. Degradujący wpływ systemów totalitarnych na osobowość człowieka. Omów problem, odwołując się do wybranych utworów literackich XX wieku.
80. Różnorodność postaw wobec wojny. Omawiając zagadnienie, odwołaj się do wybranych utworów literackich.
81. Próby ocalenia człowieczeństwa w systemie totalitarnym. Rozważ problem na podstawie wybranych przykładów literackich.
82. Scharakteryzuj motyw rozstania i omów jego znaczenie w wybranych dziełach literackich.
83. Omów problem wpływu pieniądza na postępowanie człowieka. Odwołaj się do wybranych tekstów literackich.
84. Przedstaw motyw kobiety – femme fatale – w wybranych utworach literackich różnych epok.
85. Na podstawie wybranych tekstów kultury przedstaw funkcjonowanie motywu syna marnotrawnego.

ZWIĄZKI LITERATURY Z INNYMI DZIEDZINAMI SZTUKI

1. Filmy Andrzeja Wajdy jako interpretacje dzieł literatury polskiej. Omów wybrane przykłady.
2. Filmowe adaptacje lektur szkolnych. Zagadnienie przedstaw na wybranych przykładach.
3. Porównaj wybrany dramat z jego sceniczną realizacją, oceniając koncepcję reżysera.
4. Symbolika labiryntu w literaturze i sztukach plastycznych. Porównaj na wybranych przykładach.
5. „Pejzaż górski w liryce młodopolskiej a krajobrazy gór w malarstwie. Porównaj wybrane przykłady.
6. Zanalizuj motyw cierpiącej matki w literaturze i sztukach plastycznych.
7. Symbole ojczyzny w dziełach literackich i malarskich. Zaprezentuj ich funkcjonowanie na wybranych przykładach.
8. Motyw tańca w literaturze i sztuce. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Zaprezentuj motyw Ikara w wybranych dziełach malarskich i literackich.
10. Omów problemy wynikające z adaptacji wybranej powieści historycznej, porównując film z jego literackim pierwowzorem.
11. Zaprezentuj motyw tańca w literaturze i filmie na wybranych przykładach.
12. Przedstaw i porównaj obrazy macierzyństwa w wybranych dziełach malarskich, rzeźbiarskich, literackich i filmowych.
13. Dekalog jako źródło wartości w literaturze i filmie. Przedstaw wybrane realizacje artystyczne.
14. Zaprezentuj różne obrazy kobiet w literaturze i malarstwie II poł. XIX w. na przykładzie wybranych dzieł.
15. Topos wędrówki w literaturze i sztuce różnych epok. Omów, analizując wybrane przykłady.
16. Przyroda jako bohater dzieła sztuki i literatury. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych utworów.
17. Kultura antyczna źródłem inspiracji literatury i sztuki różnych epok. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
18. Motyw pożegnania w literaturze i sztuce różnych epok. Omów jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
19. Omów zjawisko kiczu, analizując wybrane przykłady dzieł literackich i plastycznych.
20. Artystyczne ujęcie macierzyństwa w literaturze i sztuce. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
21. Różne ujęcia rewolucji w literaturze i innych dziedzinach sztuki (malarstwo, film). Dokonaj analizy porównawczej dzieł.
22. Obraz „małej ojczyzny” w literaturze i sztuce. Omów temat w oparciu o wybrane utwory.
23. Motyw snu w literaturze i sztuce. Omów jego funkcjonowanie na podstawie wybranych przykładów.
24. Motyw anioła w literaturze i sztuce. Dokonaj interpretacji wybranych przykładów.
25. Portret rodziny. Omów funkcjonowanie motywu, odwołując się do wybranych dzieł literatury i sztuki.
26. Dramaty W. Szekspira we współczesnych adaptacjach filmowych. Przedstaw ocenę tego zjawiska na podstawie wybranych przykładów.
27. Sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze i sztuce. Rozwiń temat, odwołując się do wybranych przykładów.
28. Historia narodu polskiego jako ważne źródło inspiracji dla literatury i sztuki. Rozwiń temat na podstawie wybranych przykładów.
29. Młodzi gniewni w literaturze i filmie. Zaprezentuj kreacje wybranych bohaterów.
30. Obraz Kazimierza Dolnego w literaturze i sztuce. Przedstaw temat, odwołując się do wybranych dzieł.
31. Symbolika stroju. Omów, analizując wybrane dzieła literackie i inne (np. malarskie, rzeźbiarskie, filmowe, teatralne).
32. Na wybranych przykładach z różnych dziedzin sztuki i literatury zaprezentuj ujęcie motywu Sądu Ostatecznego.

33. Motywy mitologiczne w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Omów rolę i sposób ich funkcjonowania odwołując się do wybranych przykładów.
34. Lublin i Lubelszczyzna jako temat w literaturze i innych dziedzinach sztuki. Przedstaw w oparciu o wybrane przykłady.
35. Funkcje symbolu w literaturze i malarstwie. Omów temat na podstawie wybranych dzieł.
36. Przedstaw różne sposoby prezentowania pejzażu romantycznego w poezji i malarstwie.
37. Dwór polski w literaturze i sztuce. Przedstaw funkcjonowanie motywu, analizując wybrane przykłady.
38. Obraz prowincji w literaturze i sztuce. Przedstaw temat w oparciu o wybrane przykłady.
39. Dosłowne i metaforyczne funkcjonowanie motywu jesieni w wybranych tekstach kultury. Przedstaw temat, analizując wybrane przykłady.
40. Impresjonizm w malarstwie i literaturze. Omów temat odwołując się do wybranych dzieł.
41. Romantyczna poezja inspiracją dla kompozytorów XIXw.
42. Obraz powstania styczniowego w literaturze i malarstwie. Omów temat na wybranych przykładach.

Język

1. Omów zjawisko wzbogacania współczesnej polszczyzny, odwołując się do wybranych przykładów.
2. Omów zjawisko wykorzystywania stylu kolokwialnego w literaturze na wybranych przykładach.
3. Dokonaj analizy językowej piosenek wybranego zespołu muzycznego, uwzględniając zasadność doboru słownictwa.
4. Funkcja języka ezopowego w literaturze XIX i XX wieku. Omów zjawisko i jego rolę na wybranych przykładach.
5. Współczesne zapożyczenia z języka angielskiego. Omów sposoby adaptacji anglicyzmów i ustosunkuj się do zasadności ich wprowadzania do polszczyzny.
6. Dokonaj charakterystyki języka bohaterów prozy Stefana Żeromskiego na przykładzie wybranych tekstów.
7. Język twoich rówieśników. Dokonaj analizy zgromadzonego materiału źródłowego.
8. Odwołując się do zanalizowanych przez siebie przykładów, wyjaśnij, w jaki sposób współcześni twórcy reklam wykorzystują funkcje języka.
9. Na wybranych przykładach tekstów propagandowych omów zjawisko nowomowy.
10. Omów wpływ radia i telewizji na kształtowanie się współczesnej polszczyzny.
11. Omów wpływ zapożyczeń z języków obcych na współczesną polszczyznę.
12. Nazwy polskich młodzieżowych zespołów muzycznych pokolenia Twoich rodziców. Przedstaw analizę dostrzeżonych tendencji językowych.
13. Omów rolę dialektyzacji w wybranych utworach językowych.
14. Omów rolę archaizacji w wybranych utworach językowych.
15. Na podstawie analizy języka narracji utworów określ funkcję języka potocznego w literaturze współczesnej.
16. Wpływ języków obcych na kształt współczesnej polszczyzny. Rozwiń temat na wybranych przykładach.
17. Dokonując analizy języka czasopism młodzieżowych, oceń zasadność stosowanych tam środków wyrazu.
18. Gwara twojego regionu. Zbadaj i omów cechy słownikowe, fonetyczne, fleksyjne i składniowe.
19. Omów rolę funkcji impresywnej w wybranych tekstach publicystycznych.
20. Rola nazwisk znaczących w tekstach literackich. Przedstaw analizę tego zjawiska językowego odwołując się do wybranych przykładów.
21. Język jako instrument walki o władzę. Zanalizuj materiały wyborcze.
22. Analiza językowa i kulturowa przysłów polskich (na przykładzie przysłów o określonej tematyce).
23. Dialekty terytorialne języka polskiego jako tworzywo literackie. Omów na przykładach wybranych utworów..
24. Funkcje języka nagłówków prasowych. Omów zagadnienie na podstawie zgromadzonego materiału.
25. Mowy słynnych oratorów a przemówienia współczesnych polityków. .
26. Poprawność językowa a puryzm i liberalizm językowy we współczesnej polszczyźnie. Omów zagadnienie na podstawie wybranych przykładów.